

اداره کل پژوهش کتابداری و آموزش
انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
شیوه‌نامه تدوین و تنظیم کتاب‌ها

انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران به‌عنوان ناشر تخصصی و الگوی ملی نشر آثار علم اطلاعات کتابخانه‌ای و آرشیوی، برای جلوگیری از تشویش و ناهمگونی آثار منتشرشده، از شیوه‌نامه و آیین‌نامه مشخصی تبعیت می‌کند که موارد یادشده در آن، اساس کار کارشناسان و ویراستاران انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران بوده و ضروری است آثار ارسال‌شده به این سازمان مطابق با آن باشد. انتظار می‌رود صاحبان اثر (مؤلف/ مترجم/ تدوینگر/ مصحح/...) با رعایت نکته‌های یادشده به تسریع فرایند ویرایش و آماده‌سازی کتاب خود کمک کنند و مانع دوباره‌کاری و اتلاف زمان و هزینه شوند.

❖ فرایند پذیرش اثر در انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

- ایجاد حساب کاربری در سامانه
- ورود به حساب کاربری و ثبت کتاب از طریق لینک ثبت عنوان جدید.
- بررسی و ارزیابی اولیه توسط دبیر تخصصی و در صورت تأیید اولیه، ارسال به کمیته انتشارات
- پس از مرحله ارزیابی، در کمیته انتشارات درباره اثر تصمیم‌گیری می‌شود.
- طرح در شورای انتشارات و تصمیم‌گیری در پذیرش یا رد اثر
- در صورت پذیرش اثر، ارسال متن اثر برای داوری
- در صورت پذیرش اثر توسط داور، طرح در شورای انتشارات و تعیین تیراژ
- ارسال نظرات داور به نویسنده
- پس از اعمال نظرات داوران توسط نویسنده، ارسال متن به ویراستاری
- ارسال متن اثر به صفحه‌آرایی و طراحی جلد
- اخذ مجوزهای لازم
- ارسال فایل اثر به مرحله چاپ

* نویسندگان تنها از طریق قسمت ارسال و پیگیری سامانه می‌توانند از نتیجه بررسی اثر مطلع شوند.

❖ نکات کلی برای تمام آثار

فایل کلیه آثار اعم از تألیف، ترجمه، تدوین، تصحیح، استنساخ، و ... در زمان بارگذاری در سامانه انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران باید نهایی بوده و دارای اجزای زیر باشد:

۱. فهرست مطالب؛
۲. مقدمه یا پیشگفتار پدیدآور؛
۳. فصل‌بندی منظم و منطقی با شماره‌بندی؛
۴. استقرار درست جدول‌ها، نمودارها، نقشه‌ها، و تصاویر، و نظر آن؛
۵. ارائه توضیحات تکمیلی و گویاسازی به‌صورت پانویس؛
۶. پیوست‌ها (شامل تصاویر، واژه‌نامه، و مانند آن)؛
۷. فهرست منابع؛

- * فایل نهایی در قالب «ورد ۲۰۰۳» ذخیره و ارسال شود.
- * کلیه استنادهای درون‌متنی و منابع پایانی طبق شیوه‌نامه ویرایش‌شده‌ی ای.پی.ای (APA) تنظیم شود (فایل ضمیمه).
- * پس از اتمام فرایند ویرایش و صفحه‌آرایی، اثر به نویسنده ارجاع داده می‌شود. در این مرحله لازم است نویسنده اثر را بازبینی و شماره صفحه‌ی نمایه‌ها را تنظیم کند.
- * اعلام و اصطلاحات و اسامی خاص با مراجعه به منابع و متون معتبر، مستند شود.

❖ نکات مهم برای آثار ترجمه‌شده

رعایت نکات زیر در آثار ترجمه‌شده ضروری است:

۱. فصل‌بندی، بخش‌بندی، و پاراگراف‌بندی بر اساس اصل کتاب باشد؛
۲. مقدمه مترجم ضروری است؛
۳. تمام شکل‌ها، نمودارها، و نقشه‌های کتاب ترجمه و نمودارها و جدول‌ها با کیفیت پذیرفتنی برای چاپ تنظیم شود؛
۴. ترجمه نمایه و افزودن فرهنگ‌واژگان تخصصی (فارسی به انگلیسی و انگلیسی به فارسی) ضروری است؛
۵. اگر اثر چند مترجم دارد لازم است مترجمان درباره چگونگی به کار بردن اصطلاح‌ها و معادل‌های فارسی و شیوه نگارش باهم هماهنگ شوند و یک نفر کل کار را از آغاز تا پایان با دقت بخواند و اثر را از هر نظر یکدست کند؛
- * توصیه می‌شود نخست بخش نمایه کتاب ترجمه شود تا اصل یکدستی در ترجمه واژه‌ها و اصطلاحات رعایت شود.

❖ نکات مهم برای آثار تاریخ شفاهی

۱. علاوه بر مصاحبه‌کننده و تدوینگر، اسامی ناظر، پیاده‌کننده، مسئول کنترل، و مسئول بازخوانی و بازنویسی ذکر شود؛
۲. فقط نام مصاحبه‌کننده و تدوینگر بر روی جلد و در صفحه عنوان و فیپا درج خواهد شد؛
۳. طبق تصمیم اداره انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، لازم است محتوای اثر به صورت سؤال و جواب تنظیم شود؛
۴. در مقدمه اثر، فرد مصاحبه‌شونده به‌اجمال معرفی شود، به‌ویژه احوال و آثار ایشان از زمان مصاحبه تا انتشار اثر روزآمد شود؛
۵. نحوه تدوین و اثر آماده‌سازی اثر برای چاپ به‌طور دقیق و شفاف در مقدمه تبیین شود؛
۶. کلیه یادداشت‌ها، توضیحات، گویاسازی‌ها، و نظیر آن به‌صورت مستند و با ذکر منبع در پانویس نوشته شود؛
۷. کارنامه علمی و اجرایی مصاحبه‌شونده، تصاویر، اسناد، و مدارک در بخش «پیوست‌ها» تنظیم شود؛
۸. کارنامه اجرایی، به‌ترتیب تاریخی؛ و کارنامه علمی، به‌تفکیک قالب اطلاعات (به‌ترتیب: کتاب، مقاله، مصاحبه) و به ترتیب الفبایی تنظیم شود.

❖ قواعد نگارش و تنظیم آثار

رعایت نکات زیر جهت ارتقای کیفی اثر و تسهیل اجرای فرایند ویرایش ضروری است:

۱. شیوه‌املائی کلمات، مطابق با «فرهنگ املائی خط فارسی» مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی تنظیم شود. فایل پی‌دی‌اف فرهنگ مذکور از طریق لینک زیر قابل دسترسی است:

<https://apll.ir/wp-content/uploads/2018/10/F-E-1394.pdf>

۲. همزه حرکتی / اضافی در انتهای کلمات اضافه شود: عرصه شناخت / دهه ۱۹۹۰ / حیطة کار / ...؛
۳. رسم الخط کلمات همزه‌دار و تنوین‌دار رعایت شود: مؤلفه / مؤثر / تأثیر / معمولاً / لزوماً / ...؛
۴. «ها»ی جمع جدا و به‌صورت نیم‌فاصله نوشته شود: صلاحیت‌ها / فعالیت‌ها / ... (جهت درج نیم‌فاصله فقط از کلیدهای ترکیبی **Ctrl+Shift+2** استفاده شود)؛
۵. شکل‌ها و جدول‌ها و ...

* تمام شکل‌ها، جدول‌ها، نقشه‌ها، تصاویر، و نمودارها باید شماره و عنوان و مأخذ داشته باشند.

* اطلاعات جداول در بالای جداول قرار می‌گیرد.

* اطلاعات شکل‌ها، تصاویر، نمودارها، و نقشه‌ها در پایین قرار می‌گیرد.
* در صورتی که کتاب دارای تصویر (اسناد و عکس و ...) است تمامی تصاویر و عکس‌ها علاوه بر متن کتاب، به صورت فرمت (JPEG) و با کیفیت بالا در فایل جداگانه و به ضمیمه فایل کتاب ارسال شود.

۶. پانویس‌ها:

* بعد از عدد پانویس، نقطه (.) گذاشته شود (1. Image / 2. Visual Literacy):
* پانویس لاتین باید چپ‌چین و با عدد لاتین، و پانویس فارسی باید راست‌چین و با عدد فارسی باشد؛
* پانویس‌های مختلط حتی اگر با واژه لاتینی آغاز شود، باید راست‌چین باشد؛
* معادل فارسی یا رایج اصطلاحات تخصصی در متن، و معادل لاتین یا اصل آن، در پانویس نوشته شود؛
* در ضبط اعلام (نام اشخاص و مکان‌ها) تلفظ اصلی در متن، به فارسی؛ و صورت لاتین یا اصل آن در پانویس ذکر شود.

۷. نمایه‌ها:

* برای تنظیم نمایه‌ها از «زبان طبیعی» استفاده شود. بدین معنا که واژه‌های درون متن عیناً به‌عنوان مدخل آورده شود؛
تبصره: در صورت استفاده از کلیدواژه‌های کنترل‌شده (اصطلاحنامه یا سرعنوان موضوعی) حتماً از واژه مورنظر به زبان طبیعی ارجاع داده شود.
* در صورت استفاده از اصطلاح یا واژه «مرجح» (مانند اسم اشهر در پدیدآورندگان) از واژه «غیرمرجح» ارجاع داده شود.
* به‌جای «عبارات ترکیبی» از «تک‌واژه» و یا «کلیدواژه‌های ترکیبی» استفاده شودمانند:
تاریخ (تک‌واژه)
تاریخ ایران باستان (کلیدواژه ترکیبی)
تاریخ شفاهی در ایران باستان (عبارت ترکیبی)
* نمایه‌ها به‌صورت تخصصی (تفکیک‌شده) تدوین شود، شامل نمایه کسان/ اشخاص: پدیدآورندگان، کاتبان و ...، نمایه جغرافیا: جای‌ها، مکان‌ها و ...، نمایه موضوعی، نمایه تالگان، نمایه آثار: کتاب‌ها، مقاله‌ها، روزنامه‌ها، نشریات و ...؛
تبصره: در صورت کم بودن نمایه کتاب، نمایه‌ها به‌صورت درهم‌کرد (تفکیک نشده) تدوین شود؛
* در نمایه کسان/ اشخاص، اسامی به‌صورت مقلوب (نام‌خانوادگی، نام) آورده شوند: حسنی، ابراهیم؛
* «تک‌واژه‌ها» و «کلیدواژه‌های ترکیبی» در تمام نمایه‌ها به‌صورت «مفرد» نوشته شود؛
* استخراج شماره صفحه‌های نمایه‌ها بعد از نهایی شدن صفحه‌آرایی انجام شود؛
تبصره: مسئولیت تنظیم شماره صفحه‌ها و صحت آن بر عهده پدیدآور است؛
* معادل فارسی واژه‌های لاتین در نمایه درج شود (واژه‌های لاتین در واژه‌نامه گنجانده شود).

۸. مستند کردن اسامی:

برای مستند کردن اسامی و شیوه صحیح ضبط آنها می‌توانید:

- به صفحه اصلی وبگاه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران مراجعه و در قسمت «جستجو» گزینه «بانک مستندات» را انتخاب و سپس «اسم» موردنظر را وارد و شکل مستند آن را دریافت کنید؛ یا آنکه با مراجعه به نشانی <http://opac.nlai.ir> به‌طور مستقیم وارد بانک مستندات کتابخانه ملی ایران شوید.
- همچنین می‌توانید به کتاب فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان (فهرست مستند اسامی مشاهیر و مؤلفان. ویرایش ۲. ویراستار: فرشته مولوی، با همکاری شهره دریایی و مرضیه هدایت. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۶) مراجعه کنید.

❖ شیوه‌نامه استناددهی در منشورات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (ارجاعات درون‌متنی و فهرست منابع)

ضروری است تمام ارجاعات درون‌متنی و اطلاعات کتابشناختی آنها در فهرست منابع طبق الگوی زیر تنظیم شود:

نوع منبع	در متن	در فهرست منابع
کتاب	نام‌خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه (یا صفحات)	نام‌خانوادگی نویسنده، نام (سال نشر). عنوان کتاب. محل نشر: نام ناشر.
یک نویسنده	(کامکاری، ۱۳۸۸، ص ۲۵) (کامکاری، ۱۳۸۸، ص ۲۵-۲۷)	کامکاری، کامبیز (۱۳۸۸). توصیف آماری. تهران: بال.
دونویسنده	(مری، شاهیداغی، ۱۳۸۵، ص ۹۵) (مری، شاهیداغی، ۱۳۸۵، ص ۹۵-۹۶)	مری، عباس؛ شاهیداغی، اعظم (۱۳۸۵). شیوه‌های استناد در نگارش‌های علمی: رهنمودهای بین‌المللی. تهران: دانشگاه تهران
سه نویسنده	(صادق‌زاده‌وایقان، مسن‌زاده، نجفقلی‌نژاد، ۱۳۹۲، ص ۲۰) (صادق‌زاده‌وایقان، مسن‌زاده، نجفقلی‌نژاد، ۱۳۹۲، ص ۹۵-۹۹)	صادق‌زاده وایقان، علی؛ مسن‌زاده، ممد؛ نجفقلی‌نژاد، اعظم (۱۳۹۲). اطلاعات و جریان اطلاعات در سازمان‌ها. تهران: کتابدار.
چهار نویسنده و بیشتر	(مسینی، و دیگران، ۱۳۸۰، ص ۲۰) (مسینی، و دیگران، ۱۳۸۰، ص ۱۲-۱۶)	مسینی، علی؛ جعفری، مسن؛ ایزدی، غلام؛ منانی، منانه (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی. تهران: امیرکبیر.
۱. اگر هم‌زمان در «متن» به بیش از یک منبع ارجاع داده شود، اسامی و سال انتشار با نقطه‌ویرگول (:؛) از هم جدا می‌شوند: • (مرادی، ۱۳۸۹، ص ۳۹؛ عابدی و دیگران، ۱۳۶۵، ص ۴۹)؛ ۲. کتابی که تاریخ ندارد، از «بی‌تا» برای کتاب‌های فارسی و «nd» برای منابع انگلیسی استفاده می‌کنیم؛ ۳. کلمات «نشر» و «انتشارات» و عبارات مشابه از ابتدای نام ناشر حذف شود: «نشر کتابدار»، «انتشارات امیرکبیر»، «مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی درس»، «مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران»، و ... که به‌صورت «کتابدار»، «امیرکبیر»، «درس»، «دانشگاه تهران»، و ... نوشته می‌شود. ۴. در مواردی که کتاب چندجلدی است، در «متن» شماره جلدی که استفاده‌شده نوشته می‌شود: • (درایتی، ۱۳۸۹، ج ۳، ص ۴۵۹)؛ ولی در «فهرست منابع» تعداد تمام جلد‌های منتشرشده در داخل پرانتز نوشته می‌شود: • درایتی، مصطفی (۱۳۸۹). فهرستواره دست‌نوشته‌های ایران (دنا) (۱۲ جلد). تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی. ۵. اگر کتاب ترجمه شده باشد، نام و نام‌خانوادگی مترجم/ مترجمان فقط در «فهرست منابع» بعد از عنوان کتاب نوشته می‌شود: • زولت، مری (۱۳۸۶). افگر پردیس: سرگذشت واقعی اسکندر از کودکی تا پادشاهی. ترجمه سهیل سمنی. تهران: ققنوس. ۶. کتاب‌هایی که نویسنده نداشته باشند، عنوان کتاب سرشناسه قرار می‌گیرد و در متن نیز به‌جای نام‌خانوادگی پدیدآور/ پدیدآورندگان، عنوان اثر نوشته می‌شود: • در متن: (دانشنامه یونان، ۱۳۸۲، ص ۵۵) * (دانشنامه دانش‌گستر، ۱۳۸۹، ج ۱۲، ص ۲۸۵) • در فهرست منابع: دانشنامه یونان (۱۳۸۲). تهران: ویس‌یا؛ دانشنامه دانش‌گستر (۱۸ جلد) (۱۳۸۹). زیر نظر ممدن فلیجی اسکویی، کامران فانی، ممدعلی سادات. تهران: مؤسسه دانش‌گستر. ۷. کتاب‌هایی که پدیدآور ندارند، در صورتی که عنوان اثر طولانی باشد در متن می‌توان دو یا سه کلمه ابتدایی را نوشت و به‌جای بقیه عنوان سه نقطه «...» گذاشت؛ ولی در «فهرست منابع» عنوان اثر باید به‌صورت کامل نوشته شود: • در متن: (امیاگر میراث تشییع ...، ۱۳۹۱، ص ۱۴۵) • در فهرست منابع: امیاگر میراث تشییع؛ نکوداشت مرموه ممدآراموی (۱۳۹۱). تهران: شهرداری تهران؛ معاونت امور اجتماعی و فرهنگی. ۸. اگر از «مقدمه» یا «پیشگفتار» کتابی استفاده شود باید به مقدمه‌نویس استناد داده شود:		

• در متن: (مهرعلیزاده، ۱۳۸۷، ص ۸) • در فهرست منابع: مهرعلیزاده، ممسن (۱۳۸۷)، مقدمه رئیس فدراسیون بین‌المللی ورزش‌های زورخانه‌ای، در: ورزش زورخانه؛ بررسی نقش آن در پارامترهای اجتماعی و جهانی‌سازی آن، تألیف سید امیر مسینی، تهران: بامداد کتاب، ص ۷-۱۰. • در متن: (الهی‌قمشه‌ای، ۱۳۷۷، ص ۱۲) • در فهرست منابع: الهی‌قمشه‌ای، مسین (۱۳۷۷)، پیشگفتار، در: گلشن راز (باغ دل)، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ص ۱۰-۱۵.		
مقاله نشریات نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه (یا صفحات) نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (سال نشر). عنوان مقاله. نام نشریه/مجله/روزنامه، دوره/جلد/سال، شماره دوره/جلد/سال (شماره پیاپی)، نام ماه یا ماه‌ها/فصل یا فصل‌ها، صفحه آغاز و پایان مقاله در نشریه.	یک نویسنده (رسولی، ۱۳۹۷، ص ۲۲۵) رسولی، ندا (۱۳۹۷)، تشکیلات و آداب دیپلماتیک در ایران، از آغاز قاجار تا پایان دوره ناصری، آرشیه ملی، س ۴، ش ۲ (پیاپی ۱۴)، تابستان، ص ۲۲۳-۲۲۵	دو نویسنده (مهدی‌پور، ملکی‌توانا، ۱۳۹۵، ص ۲۴۴) مهدی‌پور، ممد؛ ملکی‌توانا، مئانه (۱۳۹۵)، معرفی نسخه فطی کتاب شیخ صنعان سروده مامقانی، بساتین، س ۳، ش ۱ و ۲ (پیاپی ۵ و ۶)، ص ۲۴۱-۲۵۴
سه نویسنده (شرف‌نوبری، رضایی‌شریف‌آبادی، فسروی، ۱۳۸۹، ص ۱۰۹) شرف‌نوبری، مریم؛ رضایی‌شریف‌آبادی، سعید؛ فسروی، فریبرز (۱۳۸۹)، مطالعه تطبیقی شیوه ارزشیابی به کار رفته در آرشیه ملی ایران و کانادا، گنیمه اسناد، س ۲۰، دفتر ۱ (پیاپی ۷۷)، بهار، ص ۱۰۶-۱۲۵	چهار نویسنده و بیشتر (سعادت، و دیگران، ۱۳۹۷، ص ۱۵) سعادت، رسول؛ شعبانی، امد؛ عاصمی، عاصفه؛ پشمه‌سهرابی، مظفر (۱۳۹۷)، قابلیت رده‌بندی‌های مردمی در تقویت نظام‌های سازماندهی دانش مره‌ای: مروری بر مفاهیم و پژوهش‌ها، مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، دوره ۲۹، ش ۴ (پیاپی ۱۱۴)، زمستان، ص ۷-۲۶	۱. کلمات و عبارتی‌هایی که قبل و یا بعد از نام/عنوان نشریات ادواری درج می‌شود، مانند «فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات»، «گنجینه اسناد: فصلنامه مطالعات تحقیقات تاریخی و مطالعات آرشیوی»، «بساتین: دو فصلنامه علمی تخصصی مطالعات نسخه‌های خطی، اسناد و متون کهن»، «فصلنامه علمی تخصصی آرشیو ملی ایران» و ... از نام/عنوان نشریات ادواری حذف شود و به صورت «مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات»، «گنجینه اسناد»، «بساتین»، «آرشیه ملی»، و ... نوشته می‌شود. ۲. اگر مقاله ترجمه شده باشد، نام و نام خانوادگی مترجم/ مترجمان فقط در «فهرست منابع» بعد از عنوان مقاله نوشته می‌شود؛ • واکر، آلیسون (۱۳۹۶)، مفظ و نگه‌داری اصولی از کتابخانه و مجموعه‌های آرشیوی، ترجمه فریماه باقری، آرشیه ملی، س ۳، ش ۲ (پیاپی ۱۰)، تابستان، ص ۲۱۶-۲۲۴. ۳. مقاله‌هایی که نویسنده نداشته باشند، عنوان مقاله سرشناسه قرار می‌گیرد و در متن نیز به جای نام خانوادگی پدیدآور/ پدیدآورندگان، عنوان اثر نوشته می‌شود و چون اغلب عنوان مقالات طولانی است در متن از نقطه‌چین استفاده می‌شود، ولی در فهرست منابع عنوان مقاله به صورت کامل نوشته می‌شود: • در متن: (معرفی آرشیه دایره ...، ۱۳۹۶، ص ۲۲۵) • در فهرست منابع: معرفی آرشیه دایره ریاست تاریخ نظامی و مطالعات استراتژیک ستاد کل ترکیه (۱۳۹۶)، ترجمه نسرین نگهبان، آرشیه ملی، س ۳، ش ۲ (پیاپی ۱۰)، تابستان، ص ۲۲۵-۲۳۸.
مقاله آماده انتشار نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه (یا صفحات) نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (بی‌تا). عنوان مقاله. نام نشریه (زودآیند).	نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه	نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه (یا صفحات)

عظیمی، میب‌الله (بی‌تا). بررسی زمینه‌های معرفتی و پشتمانه‌های علمی مسلمانان برای طراحی نظام جدید طبقه‌بندی علوم. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات (زودآیند).	(عظیمی، بی‌تا)	
نکته: فقط مقاله‌هایی که توسط نشریات علمی برای چاپ تأیید شده و در ذیل «مقالات آماده انتشار» در سایت نشریه درج شده، مورد تأیید انتشارات سازمان است.		
نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (روز/ ماه/ سال نشر). عنوان مقاله. عنوان روزنامه، سال یا دوره روزنامه، شماره روزنامه، صفحه آغاز- پایان مقاله.	نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه یا صفحات	مقاله روزنامه
جباری، کیومرث (۳ اردیبهشت ۱۳۸۳). درمان افسردگی با ورزش. (روزنامه همشهری، س ۱۲، ش ۳۳۵۶، ص ۱۰.	(جباری، ۱۳۸۳، ص ۱۰)	با نویسنده
نکوداشت عطای پهلوان در کرمان (۲ آذر ۱۳۹۴). (روزنامه اطلاعات، س ۹۰، ش ۲۶۳۱۱، ص ۱۰.	(نکوداشت عطای پهلوان ...، ۱۳۹۴، ص ۹)	فاقد نویسنده
نکته: سایر جزئیات در «مقاله روزنامه» از قبیل تعداد نویسندگان، مترجم، و ... همانند مقالات نشریات علمی است.		
نام خانوادگی نویسنده، نام (سال نشر). عنوان مقاله. در: عنوان کتاب یا مجموعه مقالات/ نام گردآورنده یا گردآورندگان. محل نشر: نام ناشر، صفحات مقاله.	نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه یا صفحات	مجموعه مقالات
مسینی‌اشکوری، سیدصادق (۱۳۹۲). شرح مفیقه الروع مع ما یتوقف علیه الفتوح. در: جشن‌نامه استاد سیدامامد مسینی‌اشکوری؛ به‌کوشش رسول جعفریان. تهران: علم؛ فانه کتاب، ص ۱۷۵-۱۹۰	(مسینی‌اشکوری، سیدصادق، ۱۳۹۲، ص ۱۸۳)	
نام خانوادگی نویسنده، نام (سال نشر). عنوان مدخل. در: عنوان منبع مرجع: دانشنامه، دایرةالمعارف، و .../ نام سرویراستار یا سرویراستاران. محل نشر: نام ناشر، صفحات مدخل.	نام خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه یا صفحات	مقاله در منابع مرجع
عظیمی، میب‌الله (۱۳۸۵). نسخه فطی. در: دایرةالمعارف کتابداری و اطلاع‌رسانی (جلد ۲: س- ی)؛ سرویراستار ابراهیم افشار. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ص ۱۷۸۲-۱۷۸۴.	(عظیمی، ۱۳۸۱، ج ۲، ص ۲۲۷)	۱. مدخل‌ها نویسنده مستقل دارند
رهمن‌زاده صوفیانی، جعفر؛ امدی‌زاده شندی، مکیمه (۱۳۹۴). دکتر علی صادق‌زاده وایقان. در: دانشنامه ارونق و انزاب؛ دفتر نفست؛ نامداران (جلد دوم). تهران: سفیر اردهال، ص ۱۵۰-۱۵۷.	(رهمن‌زاده صوفیانی، امدی‌زاده شندی، ۱۳۹۴، د ۱، ج ۲، ص ۱۵۹).	۲. پدیدآور تمام مدخل‌ها مشترک است
۱. سایر جزئیات در «مجموعه مقالات» و «مقاله در منابع مرجع» از قبیل تعداد نویسندگان، مترجم، نامشخص بودن نام نویسنده، و ... همانند منابعی است که قبلاً معرفی شده است. ۲. شیوه استناد به «چکیده مقالات» و یا «مجموعه مقالات» همایش‌ها و کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی چاپ‌شده همانند استناد به مجموعه مقالات است.		
نام خانوادگی، نام دانشجو (سال نشر یا دفاع یا ارائه). عنوان پایان‌نامه. مقطع پایانه و عنوان رشته تحصیلی، گرایش تحصیلی. نام دانشگاه، نام دانشکده، نام گروه تحصیلی.	نام خانوادگی دانشجو، سال نشر یا دفاع یا ارائه، شماره صفحه یا صفحات	پایان‌نامه یا رساله
فراسانی قوچان‌عتیق، فریبا (۱۳۹۷). ارزیابی بهره‌وری عملکرد کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی بر اساس مدل هرسی و گلداسمیت. پایان‌نامه	(فراسانی قوچان‌عتیق، ۱۳۹۷، ص ۱۱۴)	

	کارشناسی(رشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، گرایش مدیریت کتابخانه، دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده مدیریت و اقتصاد، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی.	
طرح پژوهشی	نام‌خانوادگی پژوهشگر، سال اتمام طرح، شماره [طرح پژوهشی برای] نام سازمان مادر، نام پژوهشکده زیرمجموعه، نام گروه علمی.	
	صادق‌زاده وایقان، علی، ۱۳۹۷، ص ۱۴۵	صادق‌زاده وایقان، علی (۱۳۹۷). بررسی وضعیت کربلا در دوره قاجار بر اساس سفرنامه‌های فطی فارسی ایرانیان. [طرح پژوهشی برای] سازمان مع و زیارت، پژوهشکده مع و زیارت، گروه عتبات.
سایر جزئیات در «طرح‌های پژوهشی» از قبیل تعداد پژوهشگران، و ... همانند سایر منابعی است که قبلاً معرفی شده است.		
جزوه یا بروشور	نام‌خانوادگی نویسنده، سال نشر، شماره صفحه یا صفحات	نام‌خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (سال انتشار یا تکثیر). عنوان جزوه یا بروشور. محل انتشار یا تکثیر: نام سازمان یا نهاد.
	(مفتاری‌معمار، ۱۳۸۵، ص ۲۵)	مفتاری معمار، مسین (۱۳۸۵). همکاری بین‌کتابخانه‌ای [جزوه درسی کارشناسی (رشد)]. تهران: دانشگاه تهران.
منابع اینترنتی	(نام خانوادگی نویسنده، سال نشر)	نام‌خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (روز/ماه/ سال نشر). عنوان گزارش/ مقاله/ خبر/ یادداشت/ ... بازیابی شده در روز/ماه/ سال از: آدرس اینترنتی (U.R.L)
با نویسنده	(اجلال، ۱۳۹۱).	اجلال، زهرا (۵ مرداد ۱۳۹۱). جمله‌ای مساس و کلیدی در دعای ابوممزه. بازیابی شده در ۱۹ مرداد ۱۳۹۴ از: http://www.tebyan.net/newindex.aspx?pid=215750
فاقد نویسنده	(شبهه‌نامه تاریخ شفاهی در ... ۱۳۹۰).	شبهه‌نامه تاریخ شفاهی در سازمان اسناد و کتابخانه ملی تدوین می‌شود (۶ آذر ۱۳۹۰). بازیابی شده در ۲۷ مهر ۱۳۹۹ از: http://www.nlai.ir/enterprise-news/...
فاقد تاریخ	(آرامنش، بی‌تا)	آرامنش، شاهین (بی‌تا). زندگینامه استاد دکتر پرویز ورجاوند. بازیابی شده در ۲۵ شهریور ۱۳۹۹ از: http://faravashi.ir/1394/...
فاقد تاریخ و نویسنده	(در مورد کمال فرازی ... بی‌تا)	در مورد کمال فرازی در ویکی‌تابناک بیشتر بفوانید (بی‌تا). بازیابی شده در ۲۷ مهر ۱۳۹۹ از: https://www.tabnak.ir/fa/tags/...
۱. در منابع اینترنتی نیازی به درج نام پایگاه/ بانک اطلاعاتی/ وبلاگ/ وبسایت/ وبگاه و ... به صورت فارسی نیست، زیرا در آدرس اینترنتی (U.R.L) لینک وجود دارد. ۲. در مواقعی که آدرس اینترنتی (U.R.L) لینک بسیار طولانی است یک سطر آن را حفظ نموده و به جای بقیه سه نقطه (...) بگذارید؛ یا در صورت تمایل به درج کامل آدرس اینترنتی آن را با استفاده از برنامه کوتاه‌کننده یو. آر. ال.ها (مانند https://yun.ir/) خلاصه نمایید: با «یو. آر. ال» کامل: رحمانیان، مهسا (۲۸ دی ۱۳۹۳). چگونه کودکان و نوجوانان را به مطالعه ترغیب کنیم؟ بازیابی شده در ۲۷ مهر ۱۳۹۹ از: https://ketabak.org/content/%DA%86%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%87-%DA%A9%D9%88%D8%AF%DA%A9%D8%A7%D9%86-%D9%88%D9%86%D9%88%D8%AC%D9%88%D8%A7%D9%86%D8%A7%D9%86-%D9%85%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%B9%D9%87-%D8%AA%D8%B1%D8%BA%DB%8C%D8%A8-%DA%A9%D9%86%DB%8C%D9%85%D8%9F با «یو. آر. ال / لینک» خلاصه‌شده با برنامه کوتاه‌کننده: رحمانیان، مهسا (۲۸ دی ۱۳۹۳). چگونه کودکان و نوجوانان را به مطالعه ترغیب کنیم؟ بازیابی شده در ۲۷ مهر ۱۳۹۹ از: yun.ir/fsmy36		

ویکی‌ها	(نام ویکی)	نام ویکی (دانشنامه آزاد برخط)
مثال	(ویکی‌پدیا) (ویکی‌شعبه) (ویکی‌فقه) (ویکی‌کتاب)	ویکی‌پدیا (دانشنامه آزاد برخط). ویکی‌شعبه (دانشنامه آزاد برخط). ویکی‌فقه (دانشنامه آزاد برخط). ویکی‌کتاب (دانشنامه آزاد برخط)
نکته: طبق تصمیم اداره انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، استفاده از محتوای ویکی‌ها و استناد به آن‌ها در صورتی مورد تأیید است که اطلاعات مورد نظر در هیچ منبع معتبر دیگری به صورت کاغذی یا الکترونیکی منتشر نشده باشد. معمولاً در ذیل مقالات ویکی‌ها، فهرست منابع درج می‌شود که بهترین ابزار برای شناسایی منابع دست‌اول و یا منبع اصلی است. پدیدآورندگان می‌توانند از این طریق به آن منابع اصلی رجوع و استناد نمایند.		
چند اثر از یک نویسنده با تاریخ مشترک	(نام خانوادگی نویسنده، سال نشر به انضمام حروف الفبا، شماره صفحه یا صفحات)	نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (سال نشر به انضمام حروف الفبا). بقیه اطلاعات بر اساس نوع منبع و طبق شیوه‌نامه تنظیم شود.
مثال ۱	(ممدت، ۱۳۸۶ الف، ص ۶) (ممدت، ۱۳۸۶ ب، ص ۹) (ممدت، ۱۳۸۶ ج، ص ۳۵)	ممدت، میرهاشم (۱۳۸۶ الف). پسر از پدر می‌گوید: بررسی ویژگی‌های علمی و شخصیتی استاد ممدت‌ارموی در گفتگویی با میرهاشم ممدت. کتاب ماه کلیات، ص ۱۰، ش ۱۱ (پیاپی ۱۱۹)، آبان، ص ۴-۱۱. ممدت، میرهاشم (۱۳۸۶ ب). فصوص صیغات فُلکی پدره. پیام بهارستان، ص ۷، ش ۷۸، آذر، ص ۹-۱۱. ممدت، میرهاشم (۱۳۸۶ ج). سفرانی میرهاشم ممدت در: متن سفرانی‌های ایرادشده در هشتمین آیین بزرگداشت مامیان نسف فطی. پیام بهارستان، ص ۷، ش ۷۹، دی، ص ۳۳-۳۷.
مثال ۲	(جمالی، ۱۳۸۸ الف، ص ۴۵) (جمالی، ۱۳۸۸ ب، ص ۲۲) (جمالی، ۱۳۸۸ ج، ص ۲۷)	جمالی، حمید (۱۳۸۸ الف). درآمدی بر آنکولوژی. شیراز: نیما. جمالی، حمید (۱۳۸۸ ب). درآمدی بر هیاتیت. تهران: ممدی. جمالی، حمید (۱۳۸۸ ج). درآمدی بر دیابت. تهران: قو.
مصاحبه‌ها	(نام خانوادگی مصاحبه‌شونده، تاریخ مصاحبه).	نام خانوادگی مصاحبه‌شونده، عنوان مصاحبه (تاریخ مصاحبه). مصاحبه. محل مصاحبه: نام مصاحبه‌کننده
مثال	(اشعری، ۱۳۸۸)	اشعری، علی‌اکبر (۶ شهریور ۱۳۸۸). مصاحبه. تهران: ممد گودرزی.
نسخه‌های خطی	(نام پدیدآور، سال استنساخ، شماره برگ یا صفحه)	نام خانوادگی پدیدآور، نام پدیدآور (سال استنساخ). عنوان نسخه خطی [نسخه خطی]. محل نگهداری نسخه خطی، شماره بازیابی.
مثال	(مسینی، ۱۲۶۰ ق، ب ۱۵)	مسینی، عبدالله بن ممدرضا (۱۲۶۰ ق). تفسیر قرآن [نسخه فطی]. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، اداره کل کتاب‌های فطی و نادر، شماره بازیابی ۵-۱۲۷۳
۱. در مواردی که نسخه‌های خطی پدیدآور نداشته نباشد مثل سایر منابع اطلاعات عنوان نسخه خطی سرشناسه قرار می‌گیرد: در متن: (تفسیر قرآن ممد، ۱۰۶۵ ق، ب ۵۲)		

- در فهرست منابع: تفسیر قرآن مجید (۱۰۶۵ ق). [نسخه فطی]. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، اداره کل کتاب‌های فطی و نادر، شماره بازیابی ۱۳۷۱۴۸-۵.
- ۳. در مواردی که قرن کتابت/ استنساخ مشخص باشد به همان صورت نوشته می‌شود:
 - در متن: (قمی، قرن ۱۲ ق، ب ۱۴۴)
 - در فهرست منابع: قمی، علی بن ابراهیم (قرن ۱۲ ق). تفسیر قرآن [نسخه فطی]. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، اداره کل کتاب‌های فطی و نادر، شماره بازیابی ۱۴۵۹-۵.
- ۴. در مواردی که تاریخ کتابت/ استنساخ نداشته باشد از عبارت مخفف «بی‌تا» استفاده می‌شود:
 - در متن: (تفسیر قرآن، بی‌تا، ب ۱۴۱)
 - در فهرست منابع: تفسیر قرآن (بی‌تا). [نسخه فطی]. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، اداره کل کتاب‌های فطی و نادر، شماره بازیابی ۱۴۶۶۱-۵.

عنوان سند، سال تدوین سند، شماره برگ یا صفحه	عنوان سند، سال تدوین سند، شماره برگ یا صفحه	اسناد (به تعداد محدود)
مالیات املاک کرمانشاه (۱۳۰۵-۱۳۱۶). [سندا]. سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، آرشیو ملی ایران، شماره سند ۷۸۶۱۴۶/۲۴، شماره ۳ برگ.	(مالیات املاک کرمانشاه، ۱۳۰۵-۱۳۱۶، ب ۲)	مثال
مخفف نام مرکز نگهداری سند: نام کامل مرکز نگهداری سند، شماره‌های اسناد (تعداد اوراق برای هر مورد در داخل پرانتز).	(مخفف مرکز نگهداری سند، شماره سند، شماره برگ یا صفحه)	اسناد (به تعداد زیاد)
ساکما: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. اسناد شماره: ۲۴۰/۱۰۸۹۳/۲۰ (۲۰ برگ)؛ ۲۴۰/۱۰۸۹۳/۸ (۸ برگ)؛ ۲۹۱/۱۱۴۲ (۵۰ برگ)؛ ۲۴۰/۱۶۲۳۸ (۱۴ برگ)؛ ۲۱۰/۱۷۵۱ (۳ برگ)؛ ۲۴۰/۱۸۱۲۰ (۱۶ برگ)؛ ۲۴۰/۲۰۰۹ (۹ برگ)؛ ۲۱۰/۲۵۹۰ (۱۱ برگ)؛ ۲۹۳/۳۷۶۳ (۱۲۰ برگ)؛ ۲۴۰/۳۷۷۶۸ (۳۰۰ برگ)؛ ...	(ساکما، سند ۲۴۰/۱۰۸۹۳، ب ۱۱۴)	مثال
استادوخ: اداره اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه ساکما: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران مارجا: مرکز اسناد ریاست جمهوری اسلامی ایران کمام: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی مراسان: مرکز اسناد انقلاب اسلامی ممتما: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران ساکماق: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی		مخفف / سرنام‌ها / کوته‌نوشت‌ها
قرآن / قرآن کریم / قرآن مجید	(نام سوره، شماره آیه)	قرآن
قرآن / قرآن کریم / قرآن مجید	(سوره بقره، آیه ۲۱۴)	استفاده از متن
قرآن کریم. ترجمه ناصر مکارم شیرازی.	(سوره بقره، آیه ۲۱۴)	استفاده از متن و ترجمه
۱. اگر از ترجمه آیات استفاده شود، باید نام مترجم (طبق نمونه) در فهرست منابع نوشته شود. ۲. در مورد تفسیرها، هم در متن و هم فهرست منابع، همانند کتاب عمل می‌شود.		
نام خانوادگی پدیدآور، نام پدیدآور یا خالق [نقش پدیدآور] (سال تولید). عنوان منبع [نوع منبع اطلاعات]. محل تولید: سازمان یا نهاد تولیدکننده.	نام خانوادگی پدیدآور یا خالق اثر، سال تولید	منابع غیرکتابی (کاست لوح فشرده، عکس، و ...)

شجریان، ممدرضا [فواننده] (۱۳۷۰). آسمان عشق [نوار موسیقی]. تهران: دل آواز.	(شجریان، ۱۳۷۰)	مثال ۱
کلاری، ممدود [کارگردان، فیلمنامه‌نویس] (۱۳۷۵). ابر و آفتاب [ویدئو]. تهران: مؤسسه رسانه‌های تصویری.	(کلاری، ۱۳۷۵)	مثال ۲
۱. در مواردی که منبع غیرکتابی پدیدآور نداشته نباشد همانند سایر منابع، عنوان منبع سرشناسه قرار می‌گیرد. ۲. در منابعی که «سال تولید منبع»، «محل تولید»، و «سازمان یا نهاد تولیدکننده» مشخص نباشد به ترتیب، از کوتاه‌نوشت‌های «بی‌تا»، «بی‌جا»، و «بی‌نا» استفاده شود.		
شیوه‌استناددهی و تدوین منابع غیرفارسی (عربی، انگلیسی، آلمانی، و ...) هم در متن و هم در فهرست منابع، همانند منابع فارسی است.		منابع غیرفارسی